

Doba římská a doba stěhování národů

Roman Age and Migration Period

Blatec (okr. Olomouc)

Kocanda; „Za Nádražím“, parc. č. 442/10, 442/12, 442/45, 442/46, 442/50, 442/51, 442/54, 442/55.

Starší doba římská. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.526698541N, 17.250599461E; 49.52667336N, 17.250424073E; 49.526285012N, 17.248033651E; 49.526219583N, 17.24799707E; 49.526222555N, 17.248561812E; 49.526075855N, 17.248568516E; 49.526221263N, 17.250497601E; 49.526365283N, 17.250463679E

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Blatec „Za Nádražím“ probíhal v několika etapách v období mezi únorem a listopadem roku 2023. Výzkum byl vyvolán investorským záměrem výstavby 12 rodinných domů a paralelní příjezdové komunikace v rámci projektu „Bydlení Blatec“. Prozkoumána byla část bohaté polykulturní lokality (obr. 1), čítající 52 objektů s doklady osídlení ze starší a střední doby bronzové, doby římské a středověku.

Během výzkumu byly mezi objekty prozkoumány dvě jámy, které bylo možné datovat do starší doby římské. V obou případech šlo o zásobní jámy s hloubkami 50 a 85 cm. V hlubší zásobní jámě byly kromě keramických střepů nalezeny čtyři přesleny, pět kostěných šidel, opracovaná zvířecí kost, dva kamenné brousky a jeden malý amorfní kus železa. Dále bylo nalezeno i množství kamenné štípané industrie, mezi níž byly identifikovány tři vrtáky. Zřejmě šlo tedy o odpadní jámu pro nástroje specializované, převážně textilní, činnosti. Ve výplni objektu byl ale nalezen i jeden střep mohylové kultury, je tedy možné, že některé ze zmíněných artefaktů se do objektu dostaly druhotně při jeho zaplňování.

Literatura

Neuveдено.

Summary

A part of the multi-period site (Fig. 1) was excavated in 2023 in ‘Za Nádražím’ field (Blatec cadastral area, Olomouc District). In addition to a rich Bronze Age occupation, two Roman period features were identified. This period was not previously recognised in the vicinity of the site.

Vít Záhorský, Marek Kalábek, Radek Johančík

Bratčice (okr. Brno-venkov)

Jihovýchodní okraj obce.

Doba stěhování národů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0626411N, 16.5291881E

Při stavbě základní technické infrastruktury pro rodinné domy v Bratčicích (bližší popis lokality viz oddíl Doba železná) byly odkryty dva objekty, které je možné chronologicky zařadit k době stěhování národů. První z nich byl v superpozici s objektem z doby bronzové a nebyl prozkoumán celý. Druhý objekt byl umístěn v zásypu rozměrné zemnice z doby halštatské, materiál se sem z blízkého okolí dostal do mírné terénní deprese po starším objektu. Odtud pochází kromě typické keramiky

Obr. 1. Blatec. Letecký snímek části zkoumané plochy. Foto V. Záhorský.

Fig. 1. Blatec. Aerial photo of a part of the excavation area. Photo by V. Záhorský.

rovněž hutní struska, kamenná závaží, kostěná rýsovaná jehlice a zlomky několika tyglíků. Je tedy pravděpodobné, že se v blízkosti nacházela dílna zabývající se zpracováním kovů.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Two features from the Migration Period were researched during a rescue archaeological excavation carried out on the southeastern edge of the Bratčice cadastral area (Brno-Country District). Besides common pottery types, metallurgical slag and fragments of several crucibles indicating the presence of a metalworking workshop were also found.

Ivan Čižmář, Petr Kos

Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)

„U Cihelny“, parc. č. 1112/27.

Doba římská. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1586358N, 16.6084561E

Během stavební akce související s rozšiřováním dálnice D1 Brno centrum – Brno jih, v úseku katastru brněnské čtvrti Horní Heršpice, byl proveden záchranný archeologický výzkum, který v roce 2023 přinesl i ojedinělý doklad osídlení z doby římské. V blízkosti železničního koridoru, v trati „U Cihelny“, byl odkryt půdorys čtyřsloupového špýcharu. Datace byla umožněna na základě charakteristických zlomků keramických nádob. Objekt by mohl být okrajovou částí sídliště, které využívalo nedaleký k jihu obrácený svah, klesající plynule k říčce Leskavě.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In 2023, a rescue archaeological excavation conducted in connection with the expansion of the D1 motorway along the route from Brno Centre to Brno South (Horní Heršpice cadastral area, Brno-City District) yielded unique evidence of Roman settlement. Remains of a four-post granary were uncovered near the railway corridor, in the field of ‘U Cihelny’.

Petr Kos

Horní Moštěnice (okr. Přerov)

„Tršaly od rybníka“.

Starší doba římská. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.4037019N, 17.4463614E; 49.4069414N, 17.4446128E; 49.4067878N, 17.4444517E; 49.4036183N, 17.4460933E

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou dálnice D1 úsek Říkovice–Přerov, kde v průběhu skrývky ornice a podorňičí v km 77.250–77.500 bylo zjištěno narušení archeologických situací. V průběhu měsíců března až srpna roku 2023 byly prozkoumány dvě kulturní vrstvy a sedm zahloubených

objektů. Kulturní vrstvy byly na skryté ploše rozpoznány díky odlišné barvě, než mělo podloží, a také na jeho povrchu byly viditelné kameny, zlomky mazanice i keramiky. Vrstvy byly zkoumány ve čtvercové síti a v plochách sond 1–9. Čtvercová síť byla rozčleněna na plochu 1 (zde byl zkoumán kontext 0103) a plochu 2 (zde byl zkoumán kontext 0108). Bohužel z časových důvodů a kvůli četným letním srážkám nebylo možné prozkoumat všechny vyměřené čtverce. Sonda 2 byla zkoumána vedle plochy 1, sonda 3 byla situována mezi plochou 1 a 2, sondy 4 až 9 byly situovány na západní straně plochy 2. Sonda 1 byla položena severně od této lokality, v místě nálezů kumulace zvířecích kostí, které byly zjištěny v podorňiční vrstvě (kontext 0102). Získaný movitý materiál není ještě zpracován, předběžná datace zkoumaných kontextů na základě keramických zlomků je obecně do starší doby římské. Během výzkumu byly nalezeny keramické zlomky z období novověku, raného a vrcholného středověku.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

During a rescue excavation in ‘Tršaly od rybníka’ field (Horní Moštěnice cadastral area, Přerov District), cultural layers and features preliminarily dated to the Early Roman period were uncovered.

Jakub Vrána

Jevišovka (okr. Břeclav)

„Blížní stryk“, parc. č. 1140.

Doba římská. Izolovaný pohřeb. Průzkum detektorem kovů. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., př. č. 97/2023.

Lokalizace: WGS-84: 48.8333N, 16.46620E

Na počátku října 2023 byl spolupracujícím amatérským hledačem s detektorem kovů ohlášen neobvyklý rozměrný nález. Následující den zde provedlo Regionální muzeum v Mikulově záchranný archeologický výzkum na místě označeném názvem. V hloubce asi 40 cm byl odhalen žárový hrob s výbavou.

Obr. 2. Jevišovka. Žárový hrob. Obě kopí, nůž, spona a jedno ucho cedníku jsou zpětně naaranžovány. Foto F. Trampota.

Fig. 2. Jevišovka. Both spears, knife, fibula and one strainer handle were arranged in their original position. Photo by F. Trampota.